

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/2.6. uri popoldne.

Štev. 232.

V Ljubljani, v ponedeljek 11. oktobra 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 9. oktobra.

Vojska!

Pri napetih vnanjih razmerah bi se nihče ne čudil, ko bi nenadoma počil glas, da se vojska pričinja. Pa dosedaj se kaj takega še od nobene strani ni čulo, marveč izrekajo časniki nado, da se bodo mirno rešile bolgarske homatije. Ako vendar le poročam o vojski, imam pred očmi kruti notranji boj, ki so ga razsrdeni levičarji včeraj v državnem zboru napovedali vladi in z njo zvezani desnici.

Ko je bila namreč dovršena obravnava o novem eksekucijskem redu, oglašil se je k besedi načelnik nemško-avstrijskega kluba, vitez Chlumecky, ter je omenjal, da je imel jezikovni odsek doslej še le eno samo sejo, dasi je bil izbran že 12. marca t. l. Govornik zaradi tega neče dolžiti odsekovega načelnika, ki bi mu lahko odgovoril, da bi mu bili morali levičarji, ki so sprožili dotični predlog, razodeti željo, naj skliče jezikovni odsek. Toda mi nismo hoteli siliti, rekel je Chlumecky, ker so se precej potem zbornici izročili predlogi o novi ogerski pogodbi, in smo pričakovali, da bode vlada in večina nemudoma v pretres vzela te predloge in jih prej ko mogoče rešila. Seveda smo se varali, pristavljala farizejsko govornik; tovarši pa mu glasno pritkavajo, da je res tako. Mi nismo silili, nadaljuje zviti lesjak, ker smo pripravljeni pospeševati in podpirati obravnave, da se dožene obema polovicama enakomerno koristna nagodba, in teh razprav nismo hoteli zadrževati z drugim preimenitnim predmetom. Tudi zaradi tega nismo silili, ker smo mislili, da bi pri silno težavnih obravnava o novi nagodbi razprava o našem predlogu morda škodo trpela, in smo to tem raje storili, ker smo pri prvem branju iz ust gospoda ministerskega predsednika slišali zagotovilo, da je vlada pripravljena odsekovih sej se vdeleževati in si po svoji moči prizadevati, da se razni nazori pojasnijo in, ako mogoče, doseže porazumljenje. Ta naša zdržljivost pa se je opirala na pogoj, da se nihče ne dotakne reči, zaradi katere je nastal prepir. (Tako je, dobro, dobro! na levi.) Zmotili smo se; premirje, ki smo ga mi držali, je bilo prelomljeno, prelomljeno od vlade! (Živahno odobravanje na levi, oho-klici in glasno oporekanje na desnici.)

Uradno razglašeni ukaz justičnega ministerstva, ki spreminja dosedanje edino veljavo nemškega jezika kot notranjega službenega jezika pri sodnijskih uradih na Češkem, Moravskem in v Šleziji, ki po moji misli sekiro nastavlja na enotno upravo (dobro! na levi), ki naše nemške rojake v prihodnje izključuje od mnogih višjih sodnij (res je! na levi), ta ukaz, gospoda moja, sedaj brez vse potrebe na dnevni red spravlja jezikovni prepir (živahno odobravanje na levi, oporekanje na desnici), kteremu smo se hoteli gledé nagodbinih obravnav s pota umakniti, in ga na dnevni red spravlja ob času, ko bi bili morali sivi oblaki na političnem obnebi po mojem mnenju vlado pripraviti, da bi bila vse opustila, kar bi še bolj podnetilo živahni narodni prepir. (Odobravanje in ploskanje na levi, oporekanje in sikanje na desnici.)

Povem Vam, gospoda moja, in verjemite mi, da se Nemcem ta vladni ukaz zdi kakor naravnost njim namenjen vdarec (odobravanje na levi, oporekanje na desnici), in mi, njih poslanci, smo vsled

tega primorani, se boja tukaj na tem bojišči lotiti, in verjemite mi, da homo zadostovali tej svoji dolžnosti. (Pohvala na levi.)

Naša prva skrb mora biti, da zopet v tir spravimo in požurimo obravnave jezikovnega odseka, ker sto in sto še tako ognjevitih nasprotniških govorov bi ne bilo tako jasno dokazalo potrebe državnega jezika, kakor jo je dokazal ukaz g. justičnega ministra. (Pohvala na levi.)

Konečno Chlumecky vpraša in naprosi odsekovega načelnika, grofa Hohenwarta, da naj bi skoraj sklicel sejo jezikovnega odseka. Grof Hohenwart odgovori, da odseka dozdej ni mogel sklicati, ker mnogo udov njegovih še ni na Dunaji, ob enem pa obljubi, da ga bode sklicel te dni.

Levičarji se toraj zopet pripravljajo na boj, in po novem letu se bode po zbornici razlegal vojskini hrum in šum, tarnanje in javkanje o zatiranju ubozega nemškega jezika!

Nedavno sem pisal, da so ministerskega predsednika grofa Taaffeja natolcevali, kakor da bi se približeval levičarjem in nameraval popolen prevrat v notranjih političnih razmerah. Razkačeni govor Chlumeckega, neotesani napadi na vlado ter njej in desnici napovedana vojska pa pričajo, da so jim upi, ki so si jih obetali od zaprek pri ogerski nagodbi, zopet splavali po vodi in da njih čas še ni prišel.

Izmed obilnih predmetov dnevnega reda bil je včeraj rešen samo eksekutivni red, ki je bil sprejet brez premembe, dasi so pri § 16 Lienbacher, Jaques in Pattai priporočali raznotere premembe. Ura je bila že polu štirih popoldne, ko je g. predsednik sklenil sejo in prihodnjo sejo z ostalim dnevnim redom napovedal za danes.

Šrange.

Prvi predmet današnje seje bilo je poročilo peticijskega odseka o nekterih peticijah iz Českega za odpravo šrang na velikih cesarskih cestah. Dotični predlog priporoča vladi, da naj vse te šrange ali brezpogojno odpravi, ali pa naloži poseben davek na vozno živino, ko bi ne mogla pogrešati dohodkov, ki jih mitnice donašajo. Ni mi treba dostavljati, da bi tak davek v prvi vrsti zadeval kmetijske posestnike in živinorejce, zato je ta predlog zbudil veliko oporekanja. Prvi se je zoper njega oglašil poljski poslanec Javorski, ki je predlagal, da naj se dotične prošnje brez pristavka izroče vladi. Levičar Tausche je zagovarjal nasvete peticijskega odseka, česki poslanec Wiederspurg pa je nasvetoval, naj se peticije izroče vladi s pristavkom, da naj temeljito prestroji pobiranje mitnine. Za odpravo mitnic je govoril še Hübner, potem se je sklenila splošna razprava in sta govorila še glavna govornika Suklje in Garnhaft; Suklje je omenjal, da bi vpeljava novega davka na vozno živino hudo trla, kmečke posestnike, ki bi morali plačevati donesek za državne ceste, dasi morda v celem okraji nobene take ceste ni; za ceste naj plačujejo oni, ki jih rabijo; ne bi bilo toraj prav, mitnic odpraviti, pač pa naj se prestroji mitničarstvo, kakor je priporočal poslanec Wiederspurg. Levičarski poslanec Garnhaft tudi ni mogel drugače kakor oporekati davku na živino, dasi je zagovarjal odpravo mitnic. Ko je prišlo do glasovanja, obveljal je predlog Javorskega, da naj se dotične peticije izroče vladi brez vsakere opazke. Med to obravnavo predsedoval je prvi podpredsednik Clam Martinic. Ko je naznanil, da je predlog Ja-

vorskega sprejet, vstal je na levi glasen ugovor, da to ni res. Fiegl je tirjal, naj predsednik naznani število glasov za in zoper predlog, nekteri poslanci pa so tekli na oder in grofu Clamu oponašali, da je za istinito proglasil, kar je bilo dvomljivo. Ker je hrup čedalje bolj rasel, hotel je grof Clam zbornici predložiti vprašanje, ali naj se glasuje še enkrat, ali naj velja prvo glasovanje. Pa od vseh strani so se čuli klici, da ne gré še enkrat glasovati, kadar je predsednik naznanil izid, in Tonkli, Kronawetter in celó levičar Demel so izrekli vsi eno in isto sodbo, da nikakor ne gré ponavljati glasovanja. S tem je bila reč dognana in pričela se je razprava o drugi točki, to je o deželnih in občinskih prikladah, ki naj jih plačujejo državne železnice. Govorila sta dozdej samo Sigmund in Lienbacher, potem je predsednik ob treh sklenil sejo in prihodnjo sejo napovedal za torek 12. t. m.

Anarhisti.

Telegram z Dunaja naznanjal nam je že v soboto, da je policija zasledila veliko anarhistično zaroto ter Dunajsko mesto rešila silne nesreče. Včerajšnji Dunajski listi potrjujejo to novico in podajajo natančnejša poročila.

Že pred par tedni zvedela je policija, boje iz Praga, da Dunajski anarhisti nekaj pletejo in nameravajo. Vsled tega je policija vso svojo pozornost obračala na sumljive osebe; vendar pa jih ni hotla prej prijeti, kakor da je vse okoliščine pozvedela in dobila priliko prijeti vse kolovodje. Dozdej je zaprlj vsega skupaj 17 ljudi in sodnije bodo kmalo pričele svoje preiskave in obravnave.

Anarhistični zarotniki so se dobro organizirali; delili so se v štiri oddelke in vsakemu oddelku odločili posebno nalogo. Njih namen je bil v noči od 3. do 4. t. m., toraj ravno pred cesarjevim godom, Dunajsko mesto na štirih krajih ob enem zažgati in napraviti med ljudmi strah in grozo. Pri splošni zmešnjavi bi bili najbrže po mestu razsajali in plenili.

Da bi mesto tem laglje zažgali, izbrali so kraje, kjer so velike skladavnice lesa. En oddelak je imel zažgati skladavnice v Rosau, eden v Penzingu, eden v spodnjem Meidlingu in Hetzendorfu, eden pa v gorenjem Meidlingu in Favoritih. Govorilo se je, da so hotli zažgati tudi cesarski grad Schönbrunn in razdejati most v Penzingu.

Da bi ogenj tem laglje zanetili, naredili so po navodu, ki sta ga nedavno razglašala anarhistična lista „Rebell“ in „Freiheit“, posebne štirivoglate steklenice, ki držé okoli dveh litrov. Napolnili so jih z dvema tekočinoma; v vrat so vtaknili z neko štopo napolnjeno glažavnasto cev in jo zamašili s pavolo. Ako se na pavolo vlije hudičovo olje, se tekočina v steklenici vname in napravi hud ogenj, ki se jako hitro razširja. Da bi te steklenice poskušali, zažgali so bili z njimi, kakor se še le sedaj za trdno vé, 27. septembra vas Maria-Lanzendorf, kjer so v pepelu našli ostanke takih kemičnih reči in stopljenega stekla. Tudi na Galicijevem bregu so bili za poskušnjo zažgali s takimi steklenicami. Da se jim ni posrečilo na Dunaji, bila je posebna sreča ali bolje rečeno previdnost božja, ki je mesto obvarovala hude nesreče. V Rosau so bili med lesom

nastavili tri steklenice, ali ker so bili cevi narobe vtaknili v vrat, se niso vnele in so jih v četrtek in petek našli na Schultesovem skladišču. Ravno tako je bila steklenica napačno vredjena, ki so jo v Meidlingu vtaknili med lesenino nekega mizarja, zato se tudi ta ni vnela. V spodnjem Meidlingu so bili tako steklenice nastavili med skladovnico Simona Raška; ta se je pač prijala, ali ker je bila tam zložena večidel le hrastovina, se ogenj ni mogel hitro razširiti, in neki človek, ki je k sreči ravno mimo prišel, ga je še o pravem času zadušil. Odelek, ki je imel zapaliti v Favoritih, je menda med potjo zvedel, da mu je policija za petami, zato so deležniki od sebe pometali dotične reči in jih zakopali pri Hundsturmškem pokopališču, kjer jih je policija pozneje našla.

Prvi sled je dobila policija v neki krčmi v Penzingu, kjer so se vdeležniki redno vsaki večer shajali ter se učili napravljati prej popisane steklenice. Ko je bila o vsem dobro podučena, prišla je policija 3. t. m. zarotnike in jih dejala pod ključ. Potem je preiskovala njih stanovanja in našla veliko dinamita, požigalnih steklenic in pri nekim tekavcu celo dve bombi z 18 kopicami, ki ste bile v ognjišču vzdane in so jih z veliko skrbjo izkopali. Da bi dobili potrebnega denarja, naredili so celo pripravo za kovanje srebrnih tolarjev. Ta opravke so hotli prevzeti trije zlatarski pomočniki, ki so bili svojemu gospodarju vkradli že 2½ kile srebra. To so v kratkem nekatere posameznosti; v nekaterih dneh se bodo o tem gotovo še kaj več zvedelo, zlasti ko se bodo pričele sodnijske razprave, in ne bodo treba reči več prikrivati, kakor sedaj, dokler je policija zasledovala zarotnike.

K temu izvirnemu sporočilu z Dunaja, dostavljamo še sledeče po časnikih posneto: Jako določno se trdi, da so med zasačenimi štirje anarhisti, ki so letos meseca avgusta v Meidlingu poleg Dunaja denar pobirali na jako goljufen način. Preoblečeni so bili za policaje in so povsod rekli, da ponarejen denar zalezujejo. Prišli so k gospej Till, hišni posestnici na Schönbrunnski cesti v Meidlingu in so rekli, da so policijski organi, ki zasledujejo ponarejen denar. Gospá jim je vže izročila 470 gold., da naj jih preiščejo, če je kaj ponarejenih vmes. Hčerki gospej se je pa dozdevalo, da so to goljufi, ne pa policisti in je začela vpiti, na kar so lopovi zbežali. Eden je bil oblečen v uniformi za komisarja, drugi so nosili pa služabniško obleko. Vsi štirje imeli so pa modre naočnike in pa ponarejene brade, Vsa nakana in njene priprave imajo svoje korenine v Londonu in Novem Jorku. Osnovani so anarhisti tako dobro, da se niti zarotniki niso vsi med sabo poznali. Tajen odbor izdelal je načrt, za kar je več tednov potreboval. Vsak član je imel svojo posebno nalogo. Razdeljeni so bili na štiri skupine: Rossau, Gorenji Meidling in Hetzendorf, Dolenji Meidling in Favoriten in Penzing. Vsaka skupina je imela odbran predmet, kjer je nameravala ogenj zanetiti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. oktobra.

Notranje dežele.

Med *Reko* in *Trstom* pričanja se tekmovalje v trgovini s surovim petrolejem. Kakor znano, ima Reka po madjarski špekulaciji v tej trgovini pred Trstom že prav zdatno prednost. Trgovina s surovim petrolejem v Trstu je še le v povojih, ona na Reki že v bujnem cvetju. Kljub temu Madjari še ne mirujejo. Prav v obližji nove luke za petrolej napravljajo nove rezervoarje za petrolej, ki bodo tako veliki, da bodo vsak po 25.000 stotov petroleja vzel. Napravljajo jih nalašč za to ustanovljena delniška družba. Do sedaj sta dva v delu in bota po podzemeljski veliki in močni cevi zvezana s petrolejno luko, iz ktere se bo petrolej s pomočjo parnega pritiska iz ladij vanje pretakal. Iz rezervoarjev tekel bo petrolej po stranskih cevih ob železnici v nalašč za to napravljene vozove, ki ga bodo dovaževali v čistilnice v Budapešt, kjer na leto nekako 300.000 novih stotov surovega petroleja očistijo. Do sedaj je v te čistilnice prihajalo mnogo surovega olja po železnici iz Rusije. Sedaj ga bodo pa rajši po morji naročali. Naj bi se vendar tudi Tržaški bogataši tega jako hvaležnega posla poprijeli, da ne bi vsega dobička Madjari za-se pograbili.

Vnanje države.

Rustija oborožuje! Tistih 25.000 mož, ki jih je imela v Besarabiji pri vojaških vajah zbrane

med Kišenevem in Benderjem, pomaknila je proti Odesi in Ungany ter proti rumunski meji. V Jedinice dospela sta dva polka pehote in jedna baterija topništva, v Smerinko so pa napeljali silno veliko voz za prevoz vojakov. Časniki, ki imajo v Odesi svoje dopisnice, se vsi v tem strinjajo, da je v Besarabiji nepravdno živahno gibanje med rusko vojsko. Med višjimi ruskimi častniki ne slišiš drugačnega razgovora, kakor da pojdejo v Bolgarijo. Ceste in mostovi se pregledujejo, ali so v dobrem stanu ali ne. Izpravniki so dobili stroge ukaze, da naj se pravočasno preskrbe z vozovi in konji za priprave. Vojaške vaje med Kišenevem in Benderjem so se 4. t. m. po brzobjavnem potu vstavile. Posadka trdnjave Chotin je odšla na rumunsko mejo in se je ob Prutu vstavila. Mejno mestice Novoselica, ki je imelo do sedaj le jeden eskadron mejnih kozakov, dobi jih sedaj dvoje. Enako se bodo posadke po drugih krajih pomnožile. Kako se to vjema z ruskimi obljubami, da ne bo Bolgarije zasedla, naj si vsaki sam tolmači.

Najnovejše vesti iz *Bolgarije* so sledeče: Kazen, ki je uporne častnike zadela, nikakor ni tolikošnja, kakor je bil hrup velik. Sedem kapitanov, osem nadporočnikov in osem poročnikov dobilo je po mesec dni zapore. Edeninštirideset junkejev (gojencev) kadetske šole potaknjenih je za prostake v polke; drugi junkerji, ki niso vedeli za kaj da gré in so le bolj slepo delali po višjem ukazu, ostali so še nadalje v šoli. Več višjih častnikov je dobilo pa migljaj od zgoraj, da naj se odpovedó svoji službi. Se menda ne bodo kaj prida žalostili zaradi tega, ker se jih bo že ruski car usmilil in jih bo v svoje polke sprejel. Ločili se bodo pa tudi lahko iz dežele, kjer se še sedaj revščina bitko čuti. Denarja namreč na vse strani primanjkuje, državne blagajnice so prazne, uradniki in častniki jako neredno svojo plačo dobivajo in vse to bo še vedno slabeje, če velesile ne bodo pomagale. Pomoč bi se nesrečni deželi lahko na ta način dala, da bi ji velesile kako več svoto posodile. Če ne, Bolgarom res ne bo drugega kazalo, kakor Rusom izročiti se na milost in nemilost, kajti sila tudi na Bolgarskem kola lomi. Rusi pravijo, da jim dajo takoj denarja, kolikor hočejo, samo če sprejmó njihovih 12 zapovedi, kar se do sedaj Bolgari vstrajno branijo. To in pa še nekaj drugega je ruskega konzula v Sofiji, Nekljudovega tako vjelo, da je rekel, da se s sedanjo bolgarsko vlado nič več ne meni. Stvar je pa taka-le. Vlada je zapazila, da so ruski podaniki na Bolgarskem živeli najstrastnejši agitatorji protivladni ob predstojeh volitvah za veliko sobranje. Gledé tega izdala je bolgarska vlada okrožnico do vseh državnih zastopništev ondi, v kateri jim je naznanila, da bo vsakega tujca, ki bi se v bolgarske volitve mešal, brezobzirno iz dežele iztirala. Ruski konzul je dobro vedel, da je to največ proti Rusom obrnjeno in je okrožnico bolgarski vladl z opazko vrnil, da se z njo ne meni.

Srbzki kralj Milan prišel bo 15. t. m. za več tednov v Gúdöllö, odkoder se bo meseca novembra v Budapešt preselil, kjer se hoče delegacij vdeležiti. Te dni se je mnogo govorilo o neki zaroti, kateri so menda v Stari Pazuvi na Sremskem med onda živčimi avstrijskimi Srbi proti kralju Milanu na sled prišli. Nameravali so ga boje ali živga vjeti in prisiliti, da bi se odpovedal prestolu, ali pa ga umorili, če bi drugače ne šlo. Danes čitamo, da to ni drugega, kakor prazna in značaj avstrijskih Srbov žaljiva izmišljotina. Avstrijski Srbi niso kraljemorci in tudi ne javni roparji, ki bi morda za dobro plačo ljudi s poti spravljali, kedar in komur bi se to ljubilo. Kljub temu je pa govorica tudi že v Budapeštu do ministerstva prodrla in je v dolenje pokrajine svetoštetfanske odšlo več tajnih policajev. V Stolnemelemgradu pa menda še vojaki pripravljeni čakajo, če bi res kaj nastalo. Odkritosrečno rečeno, vsega tega ne verujemo!

Irci so se Gladstonu hvaležne skazali, ker se je mož ves čas tako vestno za nje poganjal, dokler je stal na krmilu. V priznanje hvaležnosti imenovala so ga mesta Cork, Waterford, Limerik in Clonmel za svojega častnega meščana. Dotične diplome so mu deputacije minuli ponedeljek na dom prinesle. Ob enem so pa s seboj pripeljali pet centov težko zahvalno adresu, katero je 500.000 irskih ženskih podpisalo. Kaj takega svet menda še ni doživel! Na slavnostni ogovor je Gladstone rekel, da naj irski narod le prepričan bo o njegovi srčni vdanosti. Kakor do sedaj, tako se hoče tudi še nadalje brigati za ugodno rešitev irskega vprašanja in prav to je vzrok, da ni še obrnil javnosti hrbta; kajti Angleški sami je na ugodni rešitvi irskega vprašanja prav toliko ležeče, kakor Irski. Tako dolgo, dokler Irsko ne pride do svojih pravic, si tudi združena kraljevina ne bo mogla dobrih postav delati. Zveza Irske z Angleško napravila se je proti volji angleškega naroda. Korakov sedanje vlade sedaj še noče kritizirati, ravno tako si je oceno jako čudnih Churchillovih obljub, danih poslednjo soboto, prihranil za poznejši čas. Da je za sedaj „homerule-bill“ padla, se je edino le liberalnim unijoncem zahvaliti, ki so liberalno ministerstvo spodnesli. V svoji navdušenosti so le-ti več storili za torijsko stranko, kakor torijeveci sami. Homerulska ideja se pa kljub temu čudovito razširja. Že na Škotskem si je tal pridobila; prav tako ji je pridobljen Vales in pa severna Anglija. Kako se bo stvar v bodoče v posamičnih svojih delih razvijala, se ne dá dopovedati. Prav lahko je mogoče, da

pridejo še jako žalostni časi za Irsko, ali konečna zmaga je Ircem gotova. Tako je govoril Gladstone.

Na *Španjskem* imajo že zopet ministersko krizo, kakor nam je to v soboto brzobjav naznanil. Povod temu je milost kraljice, ki je vsem zarotnikom smrtno kazen spremenila v dosmrtno ječo. Vojni minister maršal Jovellar je bil odločno proti pomiloščenju in je vedno strogo poudarjal potrebo, da se zarotniki s smrtjo kaznujejo. Višeč da nič ne opravi, je odstopil. Drugi, ki je za njim rekel, da tudi odstopi, je bil pomorski minister in za tem pa še trije drugi. Tako je bilo vže pol ministerstva praznega. Ministerski načelnik Segasta gré na to h kraljici, kjer ji je odstop skupnega ministerstva napovedal. Kraljica družega ni mogla storiti, kakor da mu je naročila, da naj gleda, kako bo skoraj novo ministerstvo sestavil. Čudne so pač nastale na Španjskem razmere, v resnici prav Španjske. Skoraj cela dežela prosila je milost zarotnikom, katero je tudi izprosila. Ministri so bili veščinoma tudi za pomiloščenje. Komaj se je pa to izpolnilo, kar so želeli, pa gredó in se kar od kraja odpovedó.

Izvirni dopisi.

Z Slapa, 6. oktobra. Dne 30. septembra zatvorila se je tukajšnja deželna vinarska in sadjarska šola, kakor je bilo to že naznanjeno. Kakor pred 13 leti začetek, bil je tudi konec kolikor toliko slovesen. Bila je ob določeni uri zahvalna božja služba, pri kateri so bili navzoči g. dr. Vošnjak, kot odposlanec in zastopnik visocega deželnega odbora, g. grof Karol Lanthieri, lastnik grajščine Slapenske, g. dekan M. Erjavec, kot zastopnik kr. kmetijske družbe, deželni poslanec g. M. Lavrenčič, šolsko vodstvo z učenci, občinski odbor in mnogo družega ljudstva. Po končanem cerkvenem opravilu razkrila se je spominska plošča, katero je deželni odbor v pripoznanje in zahvalo g. grofu K. Lanthieri-ju nad glavnim vhodom grajščinskega poslopja dal vziidati. Prostor pred vhodom je bil z maji in raznim zelenjem, pa z zastavami, cesarskimi in narodnimi, primerno okinčan. Na strani je bil oder napravljen, raz katerega je gosp. odposlanec deželnega odbora zbrani množici v lepi domači besedi govoril najpoprej o začetku in namenu te šole, o njenem delovanju in o vspehih njenih, potem pa je povedal razloge, kateri so deželni odbor napotili, ta zavod na Dolenjsko preložit. Ko je konečno izrekel še zahvalo gospodu grofu, ki je bil to posestvo za celih 30 let za vinarsko šolo blagodušno deželi prepustil, se je zagrnalo, ki je ploščo zakrivalo, odmaknilo, in je bila plošča blagoslovljena, domač pevski zbor pa je zapel Jenkovo „Molitev“. S trikratnim „živio“ klicem g. grofu Lanthieri-ju je bila ta točka slavnostnega sporeda končana.

V šolski sobani se je pričela sedaj preskušnja učencev, ktera se je letos, prav kakor nalašč, posebno dobro obnesla. Tudi te se je razun omenjenih gostov vdeležilo nenavadno obilno število poslušalcev.

Po dovršenim izpitu spregovoril je zopet gosp. zastopnik visocega deželnega odbora, dr. Vošnjak, ter pohvalil marljive učence, izrazil svojo zadovoljnost in zahvalo g. vodji in učiteljem, ki so sodelovali pri zavodu, in s trikratnim „Slava“ in „Živio“ klicem presvitlemu cesarju šolo zatvoril.

Lepo število gostov zbralo se je popoldne okoli gostoljubne mize gosp. vodje, kjer so imeli obilno priliko djansko se prepričati posebno o izvrstnem kletarskem vspehu šole.

Vipavci privošimo vinarsko šolo tudi bratom Dolenjcem, a mi jo bomo hudo pogrešali, posebno, ako se nesrečna peronospora, ktera že par let dela škodo po tukajšnjih vinogradih, tu vdomači, ali kedar se bo tudi trtna uš v naše kraje priklatila.

Napis na plošči:

Visokorodni gospod Karol grof Lanthieri poklonil je ta grad in pripadajoča zemljišča brezplačno kranjski deželi za deželno vinarsko in sadjarsko šolo. Dne 18. septembra 1873. l. se je šola otvorila, a dne 30. septembra 1886. l. po trinajsetnem delovanju zatvorila vsled preselitve na Dolenjsko. V znamenje hvaležnosti kranjska dežela

Ploščo iz črnega marmelja izdelal je prav lepo g. Vinko Čamernik v Ljubljani.

Iz Loškega Potoka, 10. oktobra. Po dva meseca trajajoči koleri v Loškopotoški fari je danes že 11. dan, odkar ni za to strašno morilko nobeden več zbolel in umrl. Imamo toraj opravičeno upanje, da se je ta strahovita morilka poslovila od nas.

Danes, ko to pišem, poslavlja se pa tudi od nas blagorodni g. dr. Anton Žižek, zdravnik v Ormuži, kateri se je edini izmed zdravnikov na Slovenskem javil, da hoče priti nam hudo s kolero

obiskovanim na pomoč. Ta gospod je zapustivši ljubljeno soprogo in deco svojo neumorno deloval skozi celih 6 tednov pri nas in Boga moramo hvaliti, da ni tudi življenja pustil pri nas, ker je bila kolera tudi njega že napadla.

On si je takoj pri nastopu svoje nevarne službe s svojo milobo, ljubeznivostjo in požrtovalnostjo pridobil srca in zaupanje vseh. — Pač lahko častitamo Ormužanom, da imajo tako srčnega, požrtovalnega in ljubeznivega zdravnika, ki je ob enem tudi zgleden katolik in iskren narodnjak. Pri nas ostane g. doktor trajno v najblažjem in hvaležnejšem spominu.

Se vé da g. dr. Žižek bi ne bil dobil toli pripravnosti in zaupanja od strani ljudi, da se mu ni že poprej pot oglašila po hudem naporu že enkrat pohvalno omenjene in od ministerstva pohvaljene zdravstvene komisije, na čelu z gg. dr. Linhartom in okrajnim komisarjem Čopom, sploh po vsestranskem prizadevanji vsega za občni blagor potrebnega in delujočega javnega osobja. Da ni vse v to poklicano osobje tekmovalo v spolnovanji svoje dolžnosti, ni verjetno, da bi se bila kolera vstavila v Šegovi vasi, Loške Potoške fare in da bi Kranjska obvarovana bila dosle pred strašno morilko kolero drugod.

Doslé je bila že trikrat kolera v Loški Potoški fari: prva leta 1836, katera je pobrala od 22. avg. do 17. okt. 29 ljudi; druga je bila l. 1855 in umrlo je takrat za kolero od 19. avg. do 29. sept. 56 ljudi in letos tretja od 4. avg. do 1. okt. ter umrlo je od 54 na smrt obolelih ljudi 32 oseb, in sicer v Travniku od obolelih 36 je umrlo 17; v Srednji vasi zbolela in umrla 1 oseba; v Šegovi vasi zbolelo 5, a umrle 4 osebe in na Hribu je bilo zbolelo 12 a umrlo od teh 10 oseb. Z nesmrtnimi napadi kolere je bilo pa bolnih mnogo družin ljudi, kateri so tudi pravočasno ikali zdravniške pomoči in se takó rešili. Ljudje so živeli, ko so spoznali smrtonosnost kolere, trezno ter se ogibali vsakojake novine, toraj pa več potrosili za vino, moko in kruh. Koliko da je v teh dveh mesecih ljudem zaslužka odšlo, se pač ne dá preračunati.

Iz gorenjske Doline, 8. oktobra. (Obletnica velike povodnji. — Pobiranje in delitev milih darov. — Lepa in dobra jesen. — Žalostna smrt.) Ko je 23. in 24. preteklega meseca dva dni in eno noč neprenehoma deževalo, smo se že v naši dolini silno bali, da bi nas zopet enaka povodenj, kakor lani o sv. Mihelu ne obiskala. V noči od 23. do 24. septembra si ljudje v Mojs strani niso upali spat iti, posebno v nižej stojičih hišah, kjer so lani povodenj najhujši občutili. Nevarnost je pa letos toliko večja, ker sta strugi Save in Bistrice še od lanske povodnji polni peska in kamnja; bregovi pa večidel še nezavarovani. Posamezni v brambo bregov ne morejo dosti storiti, in večkrat tudi ne smejo, ker samolastna dela na vodah precej kak posestnik na nasprotnem bregu lahko ustavi. Tukaj se dá le z zedinjenimi močmi kaj storiti, da namreč država, dežela, železnica, srenje in prizadeti posestniki skupno delujejo. Pri tem je pa zopet ta težava, da se pri tolikih škodah skoraj ne vé, kje bi se poprave pričele. Sodba zvedencev je ta, da nič ne koristi Savine struge vravnati in bregove vtrjevati, dokler se stranski pritoki, posebno Pišenica in Bistrica ne zajezite, da bi toliko zasipe v Savo ne prinašale. Da je to po vsem resnično, se je lansko leto pri Belici pokazalo, ki je bila med vsemi pritoki najbolj mirna in najmanj škodljiva in sicer zavoljo tega, ker je železnično vodstvo visoko zgoraj med gorami na dveh krajih velikanske jezove iz rezanega kamna napravilo, ki zdaj obilno zasipo iz mnogih grabnov zadržujeta. Enakih naprav bi bilo treba tudi najbolj v Pišnici in v Bistrici, ker ste te vodi najbolj nevarni, kadar je jug v pečéh. O tem so tukajšnji ljudje po večkratni skušnji že tako prepričani, da se deževja v Karavankah, kjer so večidel lesene (to je, z lesom obraščene) gore, nič kaj ne bojé; nasproti pa je njih skrb velika, kadar v Triglavskem gorovju, kjer so večinoma le gole pečine, južno vreme vlada. K sreči navadno v Juliških planinah sneg gré, kadar dalje časa dežuje in to tudi v poletinskem času, ko skoraj vsak mesec glave naših velikanov nov sneg pobeli. Dokler toraj ni snega na Triglavu in njegovih sosedih, smo pri večem deževju v vednem strahu pred povodnjo; kakor hitro pa sneg vgle damo, smo zopet mirni in brez skrbi. Tako je bilo tudi zadnjič, ko je 24. septembra nov sneg zapadel. Precej nam je odleglo in strah pred povodnjo nam je zginil.

Žalibog pa, da je tiste dni, kakor beremo, huda povodenj razsajala po Poljanski dolini in v Idriji; ter ravno tisti čas tudi huda nevihta in toča več krajev v Kamniškem okraji, kakor Brdo, Čemšenik i. dr. občutljivo zadela. Ker je škoda v obeh pokrajinah velika, bo gosposka skoraj gotovo tudi za te poškodovane nabiranje milih darov razpisala, kakor se je lani za našo Dolino godilo.

Pri pobiranju in delitvi milih darov pa ima duhovščina največ posla, in kdorkoli je s to rečjo že kaj oprava imel, bo rad pritrtil, da ga ni kmalo tako sitnega in nevhvaležnega posla, kot je ravno ta. Pri vsem tem pa vendar vsak duhovni pastir ta trud iz ljubezni do ponesrečenih svojih faranov rad prevzame in z ozirom na blagi namen tudi kako grenko rad požre. — Če se že za kak ponesrečen kraj v cerkvi pobira, je moja misel ta, da je najbolje, to nabirko nemudoma duhovnim tistih krajev poslati, da po svoji najbolji previdnosti med najbolj prizadete in potrebne to pomoč razdelé. Na ta način namreč potrebni najhitreje prvo pomoč v roke dobé in ker do duhovnega vendar še največ zaupanje imajo, tudi manjše zneske voljno sprejemajo. V tem me tudi potrjuje lastna skušnja pri naši lanski povodnji. Kakor je znano, ste deželna in duhovna gosposka za naše poškodovane nabirko milih darov razpisali in po vsej deželi se je v ta namen nabiralo. Koliko se je nabralo, tega menda nihče ne vé, samo taliko vemo, da od vse nabirke gosposka ni nič med ponesrečene, za ktere se je vendar nabiralo, razdelila. Ko se je lansko leto (10. novembra) cesarjev dar v znesku 2000 gl., od katerih je na tukajšnje faro (Dolgo) le 228 gl. prišlo, med najbolj potrebne razdelilo in so večidel le po 5, 10, 15, do 20 gl. (samo dva po 30 in 40 gl.) dobili, se je reklo, da pozneje dobijo več, kadar se denar po deželi pobere in da bodo takrat tudi tisti kaj dobili, ki so zdaj prazni odšli. Ljudje so se na to zanašali in vedno popraševali, kdaj se bo zopet kaj razdelilo. Cez dolgo, še le 5. junija, pride od glavarstva nalog, da naj se župnik z županstvom posvetuje, katerim naj bi se še kaj dalo in koliko! Županstva pa, ki so se sitnosti in besed bala, so se za to izrekla, da naj se nikar ne deli, ampak vsa nabirka za vravnava vodá in brambo bregov porabi. In s tem je naša delitev pri kraju.

Prašam pa zdaj, ali je bila nabirka v ta namen razpisana? ali so ljudje v ta namen darovali ali ne velikoveč, da se hudo zadetim revežem vsaj nekoliko in za prvo silo pomaga? Ali ni vravnava rek in bramba bregov deželna dolžnost? Naj bi bili lani nabirko s tem pristavkom razpisali, koliko bi se bilo pač nabralo? In če se bo z nabirkami tako ravnalo, kdo bo še nabiral in kdo bode še kaj dajal? In če nekteri cesarjevega darú in drugih darov niso prav obrnili (od nekterih se trdi, da so jih celó zapili) ali naj zato vsi drugi trpé? Nekteri bi si bili vendar z razdeljeno podporo zdatno pomagali, bi bili kaj žita ali kako živino kupili in bi jim ne bilo treba novega dolga delati, ktereга zdaj morajo.

Odkar se je zadnje deževje izlilo, imamo že 14 dni tako gorko in lepo jesen, da kaj tacega že ne pomnimo kmalo. Kmetu se kar srce veselja smeja, ko svoje dokaj bogate in popolno zrele pridelke tako suho in čedno domú spravlja. Tudi ozimno žito smo že večidel pri najlepšem vremenu zasejali. Za sadje je bila pri nas bolj srednja letina; vendar so tudi od nas veliko jabelk prodali. Vinic (tepek) letos ni bilo.

Še naj omenim žalostne smrti, katero smo o sv. Mihelu tukaj imeli. Nek 28letni mladenec in kmetski sin, kteremu se je že nekaj let na pameti mešalo, je sam sebe v vrat zabodel in je v malo trenutkih izdihnil. Mladina, prosi vedno Boga za zdravje pa za pamet in glej, da se z nerodnim življenjem sama ob pamet ne pripraviš.

Iz Ljutomerski gorici, 10. oktobra. (Pred trgatvijo.) Krasno jesensko vreme se nam je včeraj skončalo in rahel pa gost dež, ki je celi dan rosil, bode nas prisilil, da bomo morali takoj začeti letošnjo trgatvijo. Ko bi še ostalo suho vreme, čakali bi vsi vsaj do sv. Terezije, dasiravno je grozje popolnoma dozorelo in semtertje zlasti v gostih vinogradih že začenja na nič iti. Zdaj pa ne bo mogoče dalje čakati, drugače bi preveč jagod na zemljo skapalo. Po slov. goricah že sploh berejo; tudi po zapadnem delu Ljutomerskih gorici so pretekli teden že nekteri obrali, občna trgatvija pa bode se zdaj začela. Povsod trdijo, da bode letošnje vino mnogo boljše in močnejše od lanskega, kar je lahko verjeti, ker je bila jesen izvanredno vgodna za zorenje grozdja.

Kakošna bode kaj cena letošnjemu vinu, še ne moremo povedati, ker do zdaj so se oglašali še le kupbi za bratvo, ne pa še kupci za mošt. Pri majhnih posestnikih namreč večinoma domači vinski barantači pokupijo grozdje, ktereга si odpeljujejo ter sami prešajo. Za posestnika bi bila to dobra kupčija, ker svojo malo troho brez truda hitro v denar spravijo, vendar ti kupci čisto svoj trud previsoko cenijo, včasih tudi silo prodajalčevó v svoj prid obrnejo in tako siromaku s svojo dobroto vendar dar škodujejo, ker po prenizki ceni od siromaka blago dobijo. Večo dobroto storijo siromaškim posestnikom tisti vinski trgovci, ki kupujejo mošt od preše, ker ti bolj pošteno ceno ponujajo, zato pa tudi pošteno blago zahtevajo, in da jim ga ne kvarijo, navadno sami prešanje nadzorujejo.

Kedar brez takšnega truda želi dobro in pošteno blago po poštenu ceni, stari najbolje, ako se potruzi k cerkvenim vinskim dražbam, ki se vsako leto kmalo po dekončani bratvi vršijo. Pravi Ljutomerčan se dobiva v Ljutomeru, pri sv. Miklavžu in pri Svetinjah.

Letos je sicer mraz naše vinograde nekoliko poškodoval, pa vinu to ne bode mnogo na škodo, ker tudi po mrazu nastavljen grozdje, kakoršnega pa je jako malo, je popolnoma dozorelo. Večinoma so zmrznjeni trsi ostali brez grozdja, zato pa je les lepše dorastel in imamo upanje, da bode drugo leto obilniša trgatvija, ako nas Bog obvaruje uim in kakšnih izvanrednih nesreč.

Iz Celja, 9. oktobra. (Dalje.) (Črtice o lurškem potovanju. — Voda iz lurškega studenca se kemično preišče. — Lažnjivost liberalnih listov.) (Da vstrežem želji onih čč. bralcev, ki nimajo v rokah natančnega spisa o lurški božji poti, se bojo te črtice prilično še nadaljevale v „Slovencu“; kajti povedati je treba še mnogo važnih stvari.) — Med tem, ko se je razglasil pastirski list Tarbesškega škofa, je poslalo Toulousko vseučilišče strokovnjaka, da preišče po kemični poti vodo izvirajočo iz masabielske dupline.

Sloveči kemik Filhol, profesor na imenovani univerzi, je izročil o tem studencu sledečo razsodbo:

„Jaz podpisani, profesor kemije na fakulteti vednosti v Toulousu, profesor zdravilstva in struposlovja na medicinski šoli imenovanega mesta, vitez častne legije, spričujem s tem pismom, da sem vodo iz lurške jame kemično preiskal. Pri analizi pokazalo se je, da ima ta voda snovi navadne pitne vode in da je podobna vodi tistih studencev, ki izvirajo iz apnenih gorá.

Izvanredni vspehi, kateri so se baje dosegli po rabi te vode, se ne dajo razložiti, vsaj ne iz našnjega stališča vode, po naravi soli, ktere so se našle pri analizi. Ta voda nima v sebi ne jedne tvarine, ki bi njej dajala posebne zdravilne moči. Zamore se živati brez slabih nasledkov.

Toulouse, 7. avg. 1858. Podpisan: Filhol.

S tem so se zavrnile razne nasprotne zmote in laži, kajti mnogoteri so trdili, da ima ona voda v sebi mineralično moč. — Upiral se je pa tudi zdaj, ko je že véda spregovorila, mogočen sovražnik, namreč: človeška ošabnost.

Framasoni in sovražniki vere niso nikakor mirovali. Njim na pomoč so bili vsi lažnjivi časopisi, kateri so od Lurda do Pariza obsuli znane zgodbe s skupnim zasramovanjem, zvijanjem in zaničevanjem. Upali so, da s svojo surovostjo omamijo vso versko gorečnost, ter jo slednjič zadušijo.

Nek nesramni list (holandski) je objavil to-le laž: „Dozdevna prerokinja Bernardeta ni nedolžna pastarica, temveč ravno nasproti silno zvita meščanka lisičjega značaja (kakor gospod vrednik), ki je prebavila več mesecev v nekem nunske samostanu (čujte!) da se je uloge, katero ima igrati, dobro naučila. Preden se je prikazala v javnosti, je napravila več poskušanj pred nekterimi somišljenci“. Na enaki način so lagali skoraj vsi liberalni listi, da izbrišejo iz src velik vtis, ki so ga napravili čudeži in da bi ljudstvo začelo dvomiti o njihovi resničnosti.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v torek 12. dan oktobra 1886. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Naznanila prvosedstvu. — 2. Personalnega in pravnega odseka poročilo

Razne reči.

— Pazimo na ogenj! Po naši nepredvidnosti razdeva koristni, a hudi ogenj večkrat naše poslopja in imetje. Zatoraj sem namenil „Slovenčevim“ čitateljem napisati kratek poduk, kako pazni moramo biti, da ne zatrosimo po nepredvidnosti ognja. Ko napravljamo nova poslopja, ali kedar stara popravljamo, skrbeti nam je, če mogoče, da bodo na večem prostoru; krijmo jih s trdo snovjo, z zidanim opažem; shrambe, sobe in kuhinjo obo- kajmo, stropo obložimo, vrata in vetrnice objimo z železnim kositarjem. Dimnik naj bode raven, z opeko krit, od znotraj s kositarskimi vrtanci pre- skrbljen, ter naj se na primernem kraju spelje iz kuhinje. Mestjem pa dajmo železen krov. Na po- slopju napravimo strelovod, okoli njega nasadimo orehov, divjega kostanja in lip; plotove in staro drevje pospravimo; ne skladajmo stelje, drv in klaje v kope zunaj poslopja. Kjer hranimo te reči, za- klepajmo jih; ne hranimo jih pri dimniku in nad kuhinjo, sploh nikjer blizu ognja. Večkrat moramo tudi pomesti in pogledati, ko bi bile miši in pod- gane kaj lukenj naredile, da jih zadelamo. Imejmo čeber vode pri dimniku, nad kuhinjo in pod streho; v sušilnicah, kjer lan in sadje sušimo, v delavnicah, kjer rabimo ogenj, ali pa kjer bi se utegnili po drgnjenji vneti, imejmo pripravljeno vodo. Kjer so poslopja in vasi daleč od tekoče vode, skopajmo vodnjake, ali če zemlja nima studencev, napravimo si kapnice, da bode voda pripravljena ob času po- žara. Paziti je treba na pepel, ki se iz peči jemlje, nikar naj se ne nosi pod streho; tabaka in smodek ne pušimo tam, kjer je dosti vnetljivih stvari. Dimnik in kuhinjo večkrat osnažimo sáj. V gorečo svetilnico ne smemo dolivati petroleja. Svečniki in veržica na kateri visi svetilnica, morajo biti kovinski. Ko zakurimo v peči, na ognjišču, ali ko lan, ko- noplje in sadje v sušilnici sušimo ali kaj drugega z ognjem delamo, ne smemo s slamo, hosto in drugo suhljadjo napraviti velikega ognja, da bi plamen švigal skoz dimnik, in tudi ne smemo iti proč od ognja. Ko gremo spat ali z doma, pogledjmo če so mesteje zakrite, kuhinja zaprta, ogenj, žveplenke in kresalo v varnem kraju, ter luč vgasimo. Z golo lučjo, petrolejevo svetilnico, z gorečo trsko, z žrja- vico, gorečo pipo in smodko ne smemo iti po vasi med poslopji, ako so s slamo krita, ne pod slam- nato streho, v hlev, na skedenj (pôd), v svisli, in ne kjer se hrani klaja, stelja, predivo, cunje, sukno, platno in druge lahko vnetljive reči. Kdor pa hrani smodnik, fosfor, solitar, žveplo, špirit, petrolej, žganje itd., pa z ognjem in lučjo ne smé blizo. Paziti moramo, da slaboumni ljudje in otroci ne dobé v roke: ognja, kresala, smodnika, špirta petro- leja žveplenk in lahko vnetljivih reči, ker ne umejo imenovanih reči previdno rabiti. Otrokom moramo povedati, kako so te reči za nje nevarne. Ko ma- ščobo crêmo, slanino in maslo razpuščamo, ali firnež, kolomaz, lep in smolo kuhamo, pazimo, da bomo vselej vzeli dobro, ne počeno posodo, in pri žerja- vici ne smemo z moko kuhalnico, žlico in drugo mokrino v nje segati, kedar so razbeljene, ali vmes devati kruha, moke, vode itd. Če se nam ktera imenovanih reči vneme, pokrimo jo s pokrovko; ako se mam razlije in vneme, vlijmo jo v pepel, pokrimo mesteje, zaprimo dimnik in kuhinjo.

(Konec prih.)

Naše slovstvo.

(Dalje.)

Zanimalo Vas bode tudi zvedeti, dragi Slovenci, kako da društvo gospodari z letnimi doneski. To Vam pokaže sledeči društveni račun za dôbo 1. av- gusta 1885 do 1. avgusta 1886. Dohodki znašajo: 1. Letnine od 31.102 udov 31.102 gld. 2. Obresti od Matične glavnice 864 gld. 93 kr. 3. Za razpro- dane knjige prejšnjih let 720 gld. 82 kr. 4. Vez- nina za trdo vezane knjige 1337 gl. 40 kr. 5. Pošt- nina za posamezne pošiljatve 30 gld. 78 kr. 6. Go- tovine lanskega leta ostalo 204 gld. 72 kr. 7. Od čistega dobička družbine tiskarne. 200 gld. Vsi doh. vkup 34.460 gld. 65 kr. Stroški pa: 1. „Življenj sv. Marije in Jožefa“, V. snopič 5038 gld. 2. „Šmarnice“, s ponatisom in trdo vezanimi iztisi 7710 gld. 60 kr. 3. „Občna zgodovina“, XI. snopič, s ponatisom 4328 gld. 50 kr. 4. „Slovenski Pravnik“, IV. sno- pič 2384 gld. 5. „Slovenske Večernice“, 40 zvez. 2971 gld. 6. „Koledar za leto 1887 s kolekom vred 8660 gld 47 kr. 7. Ponatise: „Življ. Marije“ II. snopič, „Pravnik“ III. snopič, „Kristusovo življenje“ II. in V. snopič 988 gld. 8. Razne tiskovine 20 gld. 9. Nagrade (blagajniku za trud in poštne stroške 300 gld., tajnikoma 300 gld., knezoškof. pregledo- valcu 80 gld, in pregledovalcem rokopisov 250 gld.) vkup 930 gld. 10. Za obdarovane in odkupljene ro- kopise 585 gld. 11. Za stroške pri odpošiljanji knjig 500 gld. 12. Pristojbinskega davka 26 gld. 20 kr.

a) gledé vožne ceste na Grad od zidanega mostô do c. kr. ujetnišnice; b) o odgovoru društva prosto- voljnih gasilcev Ljubljanskih na mestnega odbora sklep s 1. junija letos. — 3. Finančnega odseka poročilo, a) o nakupu primerne zemljišča za do- bivanje cestnega sipa in napravo skladišča za fekalije, za katero svrho sta na ponudbo Fran Peterčeva par- cела št. 101 kat. obč. kapucinsko predmestje in Karol Tavčarjeva parcala št. 456 kat. obč. Št. Petersko predmestje; b) o prodajni ponudbi glede Lovro Mi- kuševga posestva na Karolinski zemlji; c) o prošnji za zvezo stradona na parceli št. 250 kat. obč. Trnovske s staro cesto za konjačem preko mestne drevesnice; d) o skontriranji mestnih blagajnic vršivšem se 28. dan m. m. septembra; e) o dovoljenji novega kre- dita 14.000 gold. za pokritje stroškov pri gradnji obrežnega zidu ob Ljubljani; f) o povračilu vzdr- ževalnih stroškov za realkino poslopje leta 1885. — 4. Policijskega odseka poročilo o prošnji gledé od- prave, oziroma omejitve zakona o krošnjarstvu. — Tajna seja.

(Sodnijska imenovanja). Pravni praktikantje gg. Alojzij Kesler v Novem Mestu, Ivan Erhartič v Ptujem, Albert vitez Luschan v Ljubljani in Franc Suter v Gradci imenovani so za avskultante na Kranjskem. Enako je imenovan za avskultanta tukajšnji mestni policijski komisar g. Ivan Kavčnik.

(O koleri na Igu.) Zdravniška preiskava črev je dokazala, da se je na Igu med ondašno kaznjen- sko naselbino, ki tamkaj cesto dela, prava azijska kolera zatrosila. Do sedaj je za njo zbolelo 14 pri- siljencev, od katerih so 3 umrli, dva sta pa še le ozdravila. Zbolele osebe so strogo od družih ločene. Zdravstvena komisija je vse vkrenila, kar se ji je potrebno zdelo, da razširjanje kolere zabrani. Šola se je zaprla, orožniki so se pomnožili, stranišča se polivajo, gnoj se je moral takoj odpraviti. Kako se je kolera med kaznjenci zatrosila, se ni dalo do- kazati; sumniči se, da jo je kdo iz Loškega potoka tjekaj zanesel.

(Cvetoča jablana) videti je na vrtu v Kolo- dvorskih ulicah. Pognala je 9 popkov; 4 so že od- cveteli, 5 se jih pa ravnokar razvija. Cvet je belo- rudeč. Za Gradom na vrtu g. dr. Sajovica jele so, kakor se nam sporoča, iz novega poganjati češplje.

(Deževno vreme) umaknilo se je zopet najlep- šemu jasnemu vremenu.

(Poročilo o občnem zboru „Slov. učiteljskega društva“) smo prejeli, katero jutri na vrsto pride.

(Popravek). V poročilu zborovanja „učit. vdov- skega društva“ na drugi strani, v drugi vrsti od zgoraj beri namesto 4009 gld. 919 gld. 28 kr.

(Pravila podružnice sv. Cirila in Metoda za Vipavo) so potrjena. Prvi občni zbor podružnični vršil se je dne 7. t. m. in bili so pri tej priliki „per acclamationem“ izvoljeni gg.: Matija Erjavec, dekan, za predsednika; zapisnikar je Alojzij Lav- renčič, učitelj, in blagajnik Franc Silvester. Namestniki pa so gg.: Karol grof Lanthieri, pod- predsednik; Mihael Mežan, učitelj, namestnik za- pisnikarja, in Ant. Hrovatin, župan, namestnik blagajnika. Podružnica šteje 14 ustanovnikov in 27 letnikov. Upati pa je, da se bo število udov podvo- jilo, ker se bode skušalo k Vipavski podružnici pri- dobiti še druge bolj oddaljene občine, na ktere se izprva ni mislilo.

(Volitve na Notranjskem). Vsled smrti držav- nega in deželnega poslanca Adolfa Obreze vo- lile si bodo na Notranjskem kmetske občine okrajev Postojna, Bistrica, Senožeče, Vipava, Logatec, Lož, Idrija novega poslanca za v državni zbor dné 6. de- cembra. Iz prav tega vzroka volijo si kmetske ob- čine okrajev Postojna, Logatec, Senožeče, Lož, Bi- strica novega poslanca v deželni zbor Kranjski dné 29. novembra.

(Za državnega poslanca) na Goriškem namesto bivšega prošta mons. Valussija, ki je šel v Trident za škofa in je prišel vsled tega v gospodsko zbor- nico, vtegnil bi izvoljen biti sedanji Goriški prošt Monsig. Andrej Jordan.

(Stražnico) napravili so v Ptuiju na rotovži ter so jo zvezali telegrafčno z občinskim uradom in pa s hranilnico.

(Št. Ožbaltški župnik) č. g. Fr. Nachtigall v Dravski dolini odpovedal se je prostovoljno svoji župnji in je prestopil v Tržaško škofijo.

13. Razni stroški 287 gld. 50 kr. Vsi stroški vkup 34.429 gld. 27 kr. Ako se toraj dohodki 34.460 gld. 65 kr. primerjajo stroškom 34.429 gld. 27 kr. kaže se, da ostane gotovine naprej zaračunati 31 gld. 38 kr.

Matica. Po pristopu novih dosmrtnih udov in po darilu je letos družbini „Matici“ prirastlo 377 gld. v gotovini. Vsa matična glavnica iznaša toraj do 1. avgusta 1886: gotovine 17.675 gld. 79 kr. in v obligacijah 200 gld., ki je na obresti zavaro- vana v družbini hiši in tiskarni.

(Konec prih.)

Telegrami.

Praga, 11. okt. Lord Churchill došel je semkaj.

Dunaj, 11. okt. Ofenheim je umrl.

Szegedin, 9. okt. V poslednjih 24 urah zbolelo je 36 oseb za kolero, 19 pa umrlo.

Sofija, 10. okt. Ruski konzul je bol- garski vladi vrnil diplomatsko okrožnico z opazko, da z njo nima nič več posla!

Sofija, 11. okt. V nedeljo dopoldne prišlo je 150 kmetov, Črnogorcev, pred ruski kon- zulat, kjer so večkrat zaorili: „Živo car!“ Zahtevali so poduka, kako jim je postopati pri volitvah. Ruski konzul je rekel, da Ru- sija teh volitev ne pripozna. Manifestantje so hoteli vsled tega volitev zaprečiti. Volilci pa so jih pregnali s palicami in kamenjem, ter so jih šestero ranili. Skupina se je na to vrnila pred ruski konzulat, kjer so jo po- gostili s kruhom, vinom in rakijo (šnopsom), ter so na to na nemški in angleški konzulat z revolverji streljali. Ranili niso nikogar. Po mestu je vse mirno izvzemši okolico ruskega konzulata.

Madrid, 10. okt. V novem kabinetu pre- vzela je Sagasta predsedništvo, Moret zu- nanje, Castillo notranje zadeve in Puig- cerver vojno.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	737-80	+13.2	brez v.	sl. vzh.	dež	1-50
2. u. pop.	736-08	+14.6	brez v.	del. jasno	dež	dež
9. u. zveč.	734-77	+12.4	brez v.	del. jasno	del. jasno	del. jasno
7. u. zjut.	735-66	+8.2	sl. vzh.	sl. vzh.	megla	0-00
2. u. pop.	734-73	+17.7	sl. vzh.	del. jasno	del. jasno	del. jasno
9. u. zveč.	736-48	+12.0	brez v.	del. jasno	del. jasno	del. jasno

V soboto oblačno, večkrat dež, po planinah sneg. Srednja temperatura 13.4° C., za 0.9° nad normalom. V nedeljo zjutraj megla, dopoldne jasno, pozneje oblačno. Srednja temperatura 12.5° C., za 0.2° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

11. oktobra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 85 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 95 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	115 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 85 „
Akije avstr.-ogerske banke	265 „ — „
Kreditne akije	280 „ 80 „
London	124 „ 95 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 89 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 22 1/2 „

Somenj v Kamniku

dné 15. t. m.,

kateri je bil iz zdravstvenih ozirov prepo- vedan, dovoljen je izjemno in se bo vršil omenjeni dan.

V Trzinu bo uradovala zdravstvena ko- misija, katera bo sumljive iz takih okrajev Kranjske, Primorske dalje iz Budapešte, Trsta, Reke in okrožja itd. v katerih je kolera, brez- pogojno zavrnila, z drugimi pa ravnala, kakor predpisuje instrukcija gledé kolere.

Mestno županstvo Kamnik

7. oktobra 1886.

(3)

Janez Ferlinz.